

▼ **ایران عامل ثبات منطقه قفقاز**

تیکران آبراهامیان، دبیر فراکسیون مخالف «مقتخرم» مجلس ملی ارمنستان با موضوع «تغییر رویکرد در سیاست خارجی جمهوری ارمنستان و تنظیم روابط با ترکیه» به سخنرانی پرداخت و گفت: آغاز تغییرات در سیاست خارجی ارمنستان در ماه می ۲۰۱۸ بود؛ زمانی که حاکمیت جدید در نتیجه فرآیندهای سیاسی داخلی در این کشور به قدرت رسید و تعیین اولویت‌های تازه، ارمنستان را در وضعیت نسبتاً دشواری قرار داد. اساساً، این تغییرات به انتخاب میان غرب و روسیه مربوط نمی‌شود، بلکه ماهیت عمیق‌تری دارد و به روابط با همه کشورهای که ارمنستان تازه استقلال یافته با آنها روابط متفاوتی دارد، مربوط می‌شود. مسئله این نیست که برای ارمنستان ایده‌های ارائه‌شده توسط شمال یا غرب مناسب است، مشکل این است که آیا محاسبه روشنی تحت این با آن تغییر وجود دارد یا خیر و مهم‌تر از آن، آیا انتخاب‌ها و یا تصمیم‌های غرب و روسیه با دیدگاه‌های ارمنستان همسو هستند یا خیر.

این نماینده مخالف دولت با اشاره به سیاست خارجی دولت ارمنستان تا سال ۲۰۱۸ گفت: نفعات در ارمنستان، بلکه در بسیاری از کشورها، اغلب یک سیاست تعریف می‌شود، اما کاملاً متفاوت اجرا می‌شود، در برخی موارد هم دقیقاً برعکس آنچه مشخص شده اجرا می‌شود. تا سال ۲۰۱۸، دولت ارمنستان به خوبی درک می‌کرد که تفاوت بین سیاست تدوین شده و عملاً اجرا شده چه نوع مشکلاتی ایجاد می‌کند و تکرار می‌کنم این به این دلیل بود که اصول زیربنای سیاست خارجی هرگز نقض نشد. این به نفع ارمنستان است که در زمینه همکاری با همسایگان و مشارکت بین‌المللی به‌طور کلی و در اجرای سیاست‌های داخلی و خارجی قابل فهم باشد. ساختن سیاست خارجی هر کشوری باید با ایجاد روابط صحیح با همسایگان آغاز شود. من معتقدم اگر آنها با همسایگان خود صادق نباشند، آن کشور به‌سادگی، فرصت پیدا کردن جایگاه خود را در روابط بین‌الملل نخواهد داشت. حتی در مورد کشوری مانند ارمنستان که از چهار همسایه، دو همسایه آن به وضوح نسبت به آن دشمنی دارند، مواضع باید روشن، بدون پیش فرض‌ها و به‌دور از گمانه‌زنی‌های بی‌مورد باشد. این نماینده مجلس ارمنستان با اشاره به روابط تاریخی ایران و ارمنستان گفت: ما از زمانی‌ها در جبهه اول از طریق حسن همجواری و دوستی با ایران مرتبط هستیم که هم برای ارمنی‌ها و هم برای مردم ایران مهم‌تر از روابط تجاری عادی است. هم در ارمنستان و هم در ایران وقتی می‌گوییم همسایه، منظور همه افراد یا کشوری است که اول به کمک ما می‌آیند، با خوبی‌ها و بدی‌های ما زندگی می‌کنند، از هر نظر که به آن بنگریم. مردمی که هزاران سال در کنار هم و در کنار یکدیگر زندگی کرده‌اند، بسیار بیشتر از موقعیت منطقه‌ای یا ژئوپلیتیکی با یکدیگر مرتبط هستند. این واقعیت که ارمنی‌های ساکن ایران در همه عرصه‌های ایران یکپارچه هستند و نقش و اهمیت آنها هم از سوی مسئولان و هم از سوی مردم به درستی مورد توجه قرار می‌گیرد، هم اکنون بیانگر روابط گرم واقعی دولت برادر است. ایران متحد طبیعی ما است که موضع بسیار روشنی در مورد مسائل مربوط به ارمنستان و منطقه دارد و زمینه بسیار زیادی برای همکاری با ایران و گسترش همکاری‌ها وجود دارد. من برای مواضع متوازن ایران در قبال امنیت و ثبات منطقه که نقش بازدارنده و پیشگیرانه در خنثی کردن عوامل ایجادکننده وضعیت انفجاری در منطقه دارد، اهمیت زیادی قائل هستم. ایران به‌عنوان یک بازیگر منطقه‌ای فرصت‌های زیادی برای غلبه بر مشکلات امنیتی منطقه‌ای و برقراری صلح و ثبات پایدار و بلندمدت دارد و در چارچوب تعمیق روابط ارمنستان و ایران، هر دولتی که در ارمنستان در رأس کار باشد، می‌بایست چنین روابط دوجانبه‌ای را در راستای تأمین اولویت‌های امنیتی منطقه، ارمنستان و ایران مدنظر قرار دهد.

آبراهامیان با اشاره به روابط سنتی دوستانه ارمنستان با همسایه شمالی خود گرجستان، روابط دوستانه به دلیل تاریخ، سنت‌ها و منافع مشترک گفت: ارمنستان همواره علاقه‌مند به تعمیق روابط با گرجستان بوده است؛ از مسائل اقتصادی گرفته تا امور فرهنگی. اتفاقاً ارمنستان پل ارتباطی ایران و گرجستان بوده و هست و در راستای توسعه این محور، کارهای زیادی باید انجام داد، زیرا دنیا در حال توسعه است، چالش‌ها در حال افزایش است و این مسئله در بازنگری‌های خاصی است؛ هم در سطح روابط دوجانبه و هم در سطح روابط چندجانبه.

این نماینده مجلس ارمنستان در ادامه با بسیار خصمانه و دشمنانه دانستن روابط با جمهوری آذربایجان گفت: روابط ما با این کشور بد است و صرف‌نظر از اینکه روند مذاکرات ارمنستان و آذربایجان چگونه و از چه زاویه‌ای ارائه می‌شود یا دولت فعلی ارمنستان، رسماً چه چیزی را بیان می‌کند، واقعیت تغییر نخواهد کرد. آذربایجان مخرب‌ترین کشور در این منطقه است که از آن برای ایجاد موج بی‌ثباتی جدید منطقه را تهدید می‌کند. یقیناً آذربایجان از آن دسته کشورهای است که اصل همسایگی برای آن وجود ندارد و برای سودآوری حاضر است مرزها را زیر پا بگذارد، از خطوط فرمی رد شود که حتی آبروی کشور خودش را لکه‌دار می‌کند. اتفاقاً من به‌طور تصادفی اشاره نکردم که سال ۲۰۲۴ نیز مملو از تهدیدات غیرقابل پیش‌بینی برای منطقه است، زیرا پیام‌هایی که از باکو به‌طور رسمی می‌رسد، نشان از شروع یک جنگ جدید است. آذربایجان استفاده از زور را در اولویت رسیه‌دن به اهداف فوری حل و فصل مناقشات فی‌مابین قرار می‌دهد.

آبراهامیان در مورد روابط ترکیه و ارمنستان اظهار داشت: اینکه

بگوییم ارمنستان روابط پیچیده‌ای با ترکیه دارد، مصداق تپه‌گویی است. دولتی که مرتکب نسل‌کشی شده و اراده سیاسی و مردانگی برای پذیرش و عذرخواهی پیدا نکرده است، نه‌تنها برای ارمنستان، بلکه برای جهان، قبل از هر چیز، برای کشورهای که با آنها در یک منطقه قرار دارند، یک تهدید امنیتی است.

آبراهامیان با اشاره به تلاش ارمنستان در سه دهه گذشته برای عادی‌سازی روابط با ترکیه گفت: هدف اصلی، کاهش یا خنثی کردن عامل مخرب ترکیه در منطقه بوده است، اما آنکارا مدام مذاکرات را به تعویق انداخته و فرایند آن‌ها شکست خورده است. یکی از آنها که ۱۵ سال پیش توسط دولت ارمنستان آغاز شد، «دیپلماسی فوتبال» نام داشت، که آغاز آن همزمان با بازی مقدماتی جام جهانی فوتبال ۲۰۱۰ بین ارمنستان و ترکیه بود. طی آن عبدالله گل، رئیس‌جمهور وقت ترکیه، برای تماشای این بازی به ارمنستان سفر کرده بود. به‌رغم اینکه جامعه جهانی نیز از روند تنظیم روابط دو کشور حمایت کرد، اما متأسفانه ترکیه در آخرین لحظه شرایط را تخریب کرده و در واقع توپ در زمین خودش باقی ماند. صرف‌نظر از این واقعیت که جامعه بین‌المللی تلاش‌های بزرگ دولت ارمنستان و شخص رئیس‌جمهور، سرکسیان، برای دستیابی به حل و فصل مورد انتظار را درک کرد، ترکیه رویکردهای اولیه خود را تغییر داد و از تعهدات قبلی خود عقب‌نشینی کرد؛ که برای مثال یکی از آنها عدم موضوع ارتباط مسئله آرتساخ با عادی‌سازی روابط ارمنستان با ترکیه بود. با بازگشت به موضوع اصلی گزارش یعنی حل مسئله ارمنستان و ترکیه و تشریح اجمالی روابط پیچیده ارمنستان و ترکیه، نمی‌خواهم موضع سخت خود را نشان دهم یا مخالف حل این روابط باشم، بلکه می‌خواهم به وضوح نشان دهم که ارمنستان همیشه از عادی‌سازی روابط با ترکیه دفاع کرده است اما وقتی صحبت از ثبت اصول اولیه می‌شود، ترکیه در مراحل مختلف خود رفتاری مخرب از خود نشان می‌دهد و رویکردهایی خارج از بحث‌ها یا توافقات اولیه ارائه می‌دهد یا خواسته‌هایی را مطرح می‌کند که هدف نهایی آن به وضوح شکست روند مذاکرات است.

▼ **امنیت، اولویت اول مردم ارمنستان**

للیلیت گالستیان، نماینده مجلس ارمنستان نیز در سخنرانی خود با عنوان «سیاست داخلی ارمنستان و اقدامات ضروری برای غلبه بر بحران موجود» گفت: جنگ جاری (۲۰۲۰ و بعد از آن)

نتیجه اقدامات رئیس‌فعلی دولت ارمنستان در روند مذاکرات و شروع آن از نقطه صفر بود. تفکرانی در ضدیت با ملی‌گرایی، همچنین ابتکار شکست خورده «دوران صلح» که در سطح گسترده‌ای در حال تبلیغ است حاصلی جز این نتایج نداشت. تفکرانی که در همه عرصه‌ها و به‌ویژه در سیاست خارجی نیز اعمال می‌شود و به واسطه آن تمامی روابط متوازن جای خود را به ماجراجویی‌های بی‌ثمر می‌دهد. در پی آن میل به مشارکت‌های استراتژیک دست کم گرفته شد و پتانسیل‌های متحدان طبیعی منطقه در منطقه نادیده گرفته شد. با این وجود تمامی حباب وعده‌های حزب پیمان شهروندی که با شعار حاکمیت قانون، دموکراسی، جدایی تجارت از سیاست، ریشه‌کن کردن فساد یا به عرصه حکومت گذاشت، ترکیه. با وجود برگزاری انتخابات پیش از موعد در سال ۲۰۲۱ و تداوم شعارهای پوشالی، بحران سیاسی در ارمنستان برطرف نشد. افق‌های شفاف داخلی، نفرت‌پرکنی‌ها و عدم تحمل مخالف در حدود غیرقابل قبولی قرار گرفته است. در پی آن توازن قوا مختل شده و قدرت در دستان یک نفر متمرکز شده که در صورت تمایل می‌تواند جلسات دولت را مطابق تمایلات و دستورات سیاسی شخصی اعمال کرده و حتی در نهادهای قضایی دخالت و با برای دادستانی با کمیته تحقیق صدور دستور کند. در اصل، نظام حقوقی به‌ایزاری برای مجازات مخالفین تبدیل شده است؛ مجازات زندانیان سیاسی یا افرادی که در نتیجه سرکوب تظاهرات‌های سیاسی بازداشت شده‌اند، به‌طور کلی بحران اعتماد عمومی به همه نهادهای جز کلیسای حواری ارمنی سرایت کرده و سیستم قضایی در پایین‌ترین سطح اعتماد قرار دارد. در مجلس شورای ملی ارمنستان نیز کلیه اصول نمایندگان احزاب و سهم حزبی کرسی‌ها نقض شد. صندلی نایب‌رئیس مجلس شورای ملی و یاروسا و معاونین کمیسیون‌هایی که طبق قانون باید به اپوزیسیون اختصاص داده شود، از آنان سلب شده؛ حتی دسترسی نمایندگان احزاب اپوزیسیون برای کنترل و یواظراف‌بازرسی از نهادهای محدودی مانع شده؛ که این کار مشروعیت مجلس را زیر سوال می‌برد. نهادهای مستقل قانون اساسی حتی در مواردی که توسط قانون پیش‌بینی شده است، به‌شدت حزبی هستند.

این نماینده مجلس ارمنستان با اشاره به وضعیت داخلی کشورش گفت: باید خاطر نشان کرد که در سال ۲۰۲۲، ارمنستان در نمودار مبارزه با فساد مشمول افت شد. در روزهای اخیر نیز، افزایش دخالت و بی‌منفعت تعدادی از اعضای حزب پیمان شهروندی (حزب حاکم به‌ربری شخص پاشینیان) در فعالیت‌های اقتصادی و دخیل بودن در فساد سیستماتیک بازداشت و یا مورد اتهاماتی چون اختلاس قرار گرفته‌اند. در این بین پلیس به ابزاری برای سرکوب اپوزیسیون تبدیل شده و غالباً از اختیارات خود فراتر رفته و به یکی از پشتوانه‌های اصلی حفظ حکومت تبدیل شده است. تاجایی که در بودجه سال ۲۰۲۴ ارمنستان سهم قابل توجه و رقم بی‌سابقه ۸۰ میلیارد درام [واحد پول ارمنستان] به این نیرو اختصاص داده شد. طی اعتراضات مسالمت‌آمیز علیه سیاست‌های پاشینیان که در ماه سپتامبر به اوج خود رسیده بود، بیش از ۷۰۰ تن با استفاده از خشونت نامتناسب به مراکز پلیس منتقل شدند. در این مورد باید خاطر نشان کرد که در سال ۲۰۲۳، پرونده‌هایی علیه ۲۷ افسر پلیس با اتهام شکنجه یا بهره‌فرواری گشوده شده، اما هیچ‌یک از آنها به نتیجه عادلانه نرسیده‌اند. اصلاحات اعلام‌شده در نیروهای مسلح جمهوری ارمنستان نیز بوج درآمد، چراکه تاکنون آنچه از این اصلاحات پدیدار شده، از بین رفتن روحیه مقتدر در ارتش، بی‌اعتبار

شدن افسران و تضعیف توان رزمی آن بوده است. افزایش تعداد سربازان کشته‌شده در شرایط غیر جنگی در سال ۲۰۲۳ نیز بسیار نگران‌کننده است.

للیلیت گالستیان در اشاره به وضعیت بین‌المللی ارمنستان گفت: انگیزه‌های جامعه جهانی و نگاهی که به ارمنستان وجود دارد، با استانداردهای دوگانه همراه است. از نگاه آنان لزوم اعتقاد بی‌قیدوشرط ارمنستان به دموکراسی امری است که در کنار نادیده گرفتن تخلفات و پیامبال شدن حقوق شهروندان و مخالفین ارزیابی درستی از آنچه در ارمنستان در حال وقوع است را به دست نمی‌دهد. نکته مهم دیگر این است که تصویر واقعی از عملکرد پلیس که در ساختار آن با کمک‌های مالی بنیادهای اروپایی اصلاحات صورت گرفته، همان چیزی است که دوست دارند نشان داده شود، نه آنچه واقعی است یا وجود دارد. طبق یک نظرسنجی معتبر که در ماه‌های پایانی سال گذشته انجام شد، مشخص گردید که نگاه اصلی مردم برای توصیف وضعیت فعلی ارمنستان با واژه‌های «عدم اطمینان» و «عدم امنیت» بیان می‌شود. با این حال، به‌عنوان سیاستمداری که از دیرباز در این صحنه بوده، سهم و مسئولیت خود را در به‌وجود آمدن وضعیت موجود می‌پذیرم. من یا ما، نتوانسته‌ایم جلوی واقعیتی را که نیکول (پاشینیان) به وجود آورد، بگیریم. نتوانسته‌ایم مانع به‌وجود آمدن سیستم غیرارزشی شویم. روندی که به فروپاشی هر دو کشور سرزمینی ارمنی انجامید می‌انجامد.

للیلیت گالستیان با اشاره به وضعیت اپوزیسیون دولت کنونی ارمنستان گفت: دانشاگسیون و دیگر احزاب اپوزیسیون راه‌برون رفت از وضعیت ایجادشده پس از جنگ ۴۴ روزه را در تغییر دولت و حزب حاکم یافتند. جریان اعتراضی «نجات وطن»، انتخابات پیش از موعد و جریان سیاسی «مقاومت» با اهداف ایجاد تغییر در رهبری ارمنستان و توقف روند ویرانگر کشور سازماندهی شده بودند اما نتیجه مطلوبی حاصل نشد. برای پرداختن به دلایل شکست، باید به علت اصلی پرداخت: تفرقه و عدم اتحاد لازم در میدان اپوزیسیون، اقدامات تنبیهی ساختارهای قدرت، ایجاد ترس و وحشت به بهانه احتمال بازگشت سران پیشین به حکومت، غیر قابل مقایسه بودن امکانات و منابع معترضین با نیروهای تحت فرمان ساختار دولتی، یأس و انفعال عمومی پس از شکست در جنگ، تهدید امکان شروع جنگی دوباره، حمایت بی‌قید و شرط پاشینیان از طرف قدرت‌های ثالث، مشکل رهبری اپوزیسیون، زمینه‌ها و خطرات تغییرات ژئوپلیتیک، به‌هم خوردن موازنات نظامی-سیاسی منطقه.

این نماینده عضو اپوزیسیون با اشاره به مواضع دولت کنونی ارمنستان گفت: در اکتبر ۲۰۲۲ در جریان نشست سه‌جانبه در پراگ، پاشینیان تعامیلت ارضی آذربایجان را به انضمام آرتساخ، بدون دریافت هیچ‌گونه تضمین بین‌المللی برای امنیت ۱۲۰ هزار شهروند ارمنی آرتساخ به رسمیت شناخت. این بیانیه در واقع بزرگترین ضربه خائنانه به ارمنستان و آرتساخ، منافع ملی و دولتی ارمنستان پس از جنگ ۴۴ روزه بود. با اعلام این خبر، وقاحت آذری‌ها ابتدا با محاصره ۹ ماهه جمهوری آرتساخ و قطع ارتباط حیاتی آن با ارمنستان، سپس به منظور پاک‌سازی قومی و آغاز حمله نظامی به آرتساخ در تاریخ ۱۹ تا ۲۲ سپتامبر شدت بیشتری به خود گرفت. تصمیمات دیوان بین‌المللی دادگستری سازمان ملل متحد در مورد بازگشایی بی‌قیدوشرط کریدور لاپچین نیز مورد دیگری از این وقاحت بود که اجرایی نشد و (در کمال تعجب) هیچ‌گونه تحریم‌های بین‌المللی علیه آذربایجان که آشکارا سیاست نسل‌کشی را اجرامی کرد، اعمال نشد. بدین صورت بود که آرتساخ ارمنی با قدرتی بیش از سه هزار سال تمدن ارمنی، دچار پاک‌سازی نژادی شد و از آرامنه خالی شد. در گذشته عمومی سیاست، امنیت ارمنستان، به‌عنوان مشکل حل‌نشده همچنان در اولویت اول مردم ارمنستان قرار دارد. این همان باوری است که محافل اپوزیسیون سیاسی و مردم ارمنستان در آن هم نظر هستند: حفظ حاکمیت سرزمینی، تمامیت ارضی و امنیت کشور ضرورت اول کشور است. تز «آرتساخ را بدهیم، تا در آرامش زندگی کنیم» خائنانه بود و تنها ورشکستگی را نصیب کشور ارمنستان کرد. خواسته‌های ارضی آذربایجان، البته این بار از ارمنستان دیگر مهارشده نیست و هیچ تضمین بین‌المللی برای امنیت و ثبات ارمنستان وجود ندارد.

للیلیت گالستیان با اشاره به مواضع کشورهای مختلف درباره مناقشه در قفقاز جنوبی گفت: در این مدت، اظهارات جوزف بورل، کمیسر عالی روابط خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر «هرگونه نقض تمامیت ارضی ارمنستان، پیامدهای جدی برای روابط ما (اتحادیه اروپا) با آذربایجان خواهد داشت» و همچنین اظهارات تند بسیاری از محافل رسمی جمهوری اسلامی ایران در خصوص غیرقابل‌پذیرش بودن هرگونه تغییر ژئوپلیتیکی در منطقه، تا حدی دلگرم‌کننده بود. نظرسنجی‌های اخیر این دیدگاه عمومی را نیز آشکار کرد که مطابق آن، ارمنستان راهی غیر از بازسازی و ایجاد نیروی تدافعی مؤثر ندارد. در عین حال نیازمند حمایت‌های دیپلماتیک و استراتژیک شرکای بین‌المللی خود است. براساس همین نظرسنجی‌ها مشخص گردید که به نظر مردم دوستان اصلی ارمنستان سه کشور فرانسه، جمهوری اسلامی ایران و آمریکا هستند. در بحث عاملیت ایران، شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی در این نکته هم‌نظرند که به‌همسو بودن منافع دو کشور (ایران و ارمنستان) و همچنین همکاری‌ها و دوستی تاریخی دو ملت و به‌ویژه همسو بودن در جلوگیری از ایجاد کریدور فرانس‌رزمینی از طریق سسیونیک اشاره می‌کنند. در این خصوص باید گفت که کارشناسان منطقه‌ای نیز بر پتانسیل‌های محقق‌نشده همکاری با ایران تأکید دارند. هنوز مردم بر ترس از امکان جنگی دیگر و یا اقتدار دشمنان، ترس از بازگشت حاکمین سابق و به‌ویژه بر ترس از دست دادن استقلال و هویت ملی غلبه نکرده‌اند. با این وجود عموم مردم دارای انتظاراتی هستند برای سامان مجدد حوزه‌های امنیتی، بازسازی ارتش و نیروی تدافعی، امنیت مرزها، احیای همبستگی ملی و احیای مجدد اقتدار در حاکمیت جمهوری ارمنستان.

دیپلمات‌ها

جنگ رسانه‌ای، جنگ در شرایط صلح

علی‌اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در پیامی به همایش بین‌المللی «روایت حقیقت: نقش رسانه‌ها در بازتاب حقایق طوفان الاقصی» گفت: اهمیت رسانه و گفت‌وگو رسانه‌ای و همچنین نقش بر جسته‌ان در انعکاس آنچه که در غزه می‌گذرد، از نسوی طرف‌های درگیر، در نبرد اخیر غزه به قدری روشن است که نیاز چندانی به تشریح ندارد. مشاور مقام معظم رهبری تأکید کرد: در مقطع حساس و خطیر کنونی، افزون بر آنچه که در غزه می‌گذرد، مسئله‌ی نگرش در شبکه‌های اجتماعی و فهم و قضاوت صحیح و واقع‌بینانه افکار عمومی منطقه و جهان پیرامون تحولات فلسطین است که این نگرش و فهم و قضاوت در تحولات پیش رو تعیین‌کننده بوده و بر آینده فلسطین و جبهه مقاومت اثرگذار است. جنگ رسانه‌ای، تنها جنگی است که حتی در شرایط صلح نیز بین کشورهای بازیگران نظام بین‌الملل به‌صورت غیررسمی می‌تواند محقق شود و هر کشور و بازیگری از حداکثر توان خود برای پیشبرد اهداف سیاسی خویش با استفاده از رسانه‌ها، بهره‌گیری می‌کند.

جایگزینی برای برجام وجود ندارد

میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی با بیان اینکه «غربی‌ها هیچ نقشه واقع‌بینانه‌ای برای جایگزین کردن توافق هسته‌ای نداشتند» تأکید کرد که هیچ جایگزینی برای برجام وجود ندارد. نماینده دائم روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی در وین با انتشار پیامی در حساب کاربری خود در ایکس بار دیگر تأکید کرد که هیچ جایگزینی برای برجام وجود ندارد. یک سال پیش، تحلیل‌گران غربی و اغلب مقامات در مورد نقشه دوم برای حل موضوع هسته‌ای ایران در مورد نقشه‌های زیادی مطرح کردند اما روسیه همواره این گمانه‌زنی‌های زیادی مطرح کرده و هیچ برنامه واقع‌بینانه‌ای وجود ندارد و هیچ جایگزینی برای برجام وجود ندارد. اکنون می‌بینیم که روسیه حق داشت.

غنی‌سازی اورانیوم در سطوح بالا

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز دوشنبه با اشاره به اینکه قرار است ماه آینده از تهران بازدید کند، گفت: ایران به غنی‌سازی اورانیوم در سطح بالا ادامه می‌دهد. گروسی در گفت‌وگویی با رابرتز عنوان کرد: با اینکه سرعت غنی‌سازی اورانیوم در ایران از زمان پایان سال گذشته میلادی کمی کاهش یافته، اما تهران همچنان به‌طور ماهیانه ۷ کیلوگرم اورانیوم را تا خلوص ۶۰ درصد غنی‌سازی می‌کند. این کاهش و افزایش سرعت همانند چرخه‌ای است که تغییری در رویه اساسی آن ایجاد نمی‌کند؛ رویه‌ای که در آن ذخایر اورانیوم غنی‌سازی شده ایران به‌طور مداوم افزایش پیدا می‌کند. ما داریم بیشتر از یکدیگر فاصله می‌گیریم. ایران می‌گوید که محرکی از نسوی غرب وجود ندارد. درک این مسئله برای من سخت است چراکه آن‌ها باید با ما همکاری کنند. این مسئله نباید هرگز مشروط به مسائل اقتصادی یا محرک باشد. گروسی پیش از سفر به ایران سفری به روسیه جهت دیدار با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری این کشور خواهد داشت تا در خصوص مسائل مرتبط با ایران، منطقه و اوکراین گفت‌وگو کند. وی در این رابطه گفت: روسیه نیز در رابطه با ایران نقشی برای ایفا کردن دارد. روسیه از قدیم به‌عنوان یک کشور عضو برجام ایفای نقش کرده و در حال حاضر که برجام از هم پاشیده است، چیزی باید این خلأ را پر کند.